

Aqüeducte de can Cua

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Can Cua, s/n
Emplaçament S'accedeix a la finca de Can Cua des de la carretera de Pineda de Mar a Hortsavinyà BV-5116, des de la qual, 400 metres abans d'arribar a l'autopista C-32, ja es poden observar les restes dels set arcs conservats a ma dreta de la carretera.

Coordenades:

Latitud: 41.641378793935
Longitud: 2.6813071221113
UTM Est (X): 473459
UTM Nord (Y): 4610009

Classificació

Número de fitxa 08163 - 62
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Antic Romà
Segle II-III dC.
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: 2000-MH-ZA-EN - Acord Govern Generalitat (DOGC 6661)
Data aprovació: dj., 10/07/2014 - 12:00
Número inventari IPA, núm. 434
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Pineda de Mar (Plaça de Catalunya, núm. 1 - 08397).

Fitxes associades:

Jaciment arqueològic de can Cua

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 18/04/2024 - 10:02

Descripció

L'aqüeducte de can Cua és una obra d'enginyeria atribuït a l'època romana dels segles II-III dC. en els seus orígens. Es descriu per primera vegada en un estudi de F. Prat i Puig publicat per l'Institut d'Estudis Catalans, l'any 1936, i que avui encara és la font principal de tots els estudis posteriors. S'iniciava al començament de la vall, situat uns 200 m. més amunt de la masia de can Bofill o Bofí, a una altura d'uns 65 m. Mesurava aproximadament 3.500 m. de longitud, amb un desnivell de 40 m. i un pendent d'uns 11'5 mm per metre. El canal tenia una amplada de 25 a 32 cm i una altura de 20 cm.

Tenia 20 arcades al torrent de can Palau i 7 al de can Cua. Eren arcades de 3 o 4 metres de llum i d'alçària una mica més gran. El canal estava revestit amb *opus testaceum* i *opus signinum*. Hi ha grans trams en els que el canal era subterrani, obert al sauló. Acabava, segons aquell estudi, a prop de la masia de can Roig, que és una vil·la romana. Les restes que es conserven en l'actualitat són quatre arcades del tram que travessa el torrent de can Cua. Només es conserva en una longitud de 28'5 m. La seva alçària és d'entre 3'90 i 5'12 m. El punt d'unió de l'arc presenta forma d'espiga. Del canal pel qual passava l'aigua ja no se'n conserven indicis, només a 2'5 m. del principi es poden apreciar restes d'*opus testaceum*.

Prat i Puig (1936) va identificar un total de 15 trams, dels quals els més importants eren els que contenien arcs (trams G [can Marquès, anomenat també de Sant Pere de Riu], N [can Palau de la Guitarra], R [can Roig] i M [can Cua]). D'aquests quatre trams, avui dia tan sols s'han conservat el primer i l'últim. La resta de trams bé s'han destruït, bé han caigut en l'oblit.

Joan Garriga (2919) destaca la redescoberta de tres trams i un fragment caigut, documentats per Prat i Puig i que havien restat oblidats, ja que en cap publicació s'ha trobat res esmentat sobre aquestes parts. Cal esmentar que en un d'aquests trams encara es conserva part del revestiment interior de la canal.

Aquests trossos d'aqüeducte es troben situats entre els trams de can Marquès i el de can Cua, i bé podrien ser els documentats per Prat i Puig amb les lletres I, J i K, tot i que els arbres i els arbusts no permeten distingir bé quants trams es poden diferenciar (tres o quatre). El tros caigut és fàcilment reconegut com un dels trossos despresos agrupats a la lletra L (PRAT i PUIG 1936: 11), ja que dins l'estudi de Prat i Puig el trobem fotografiat (PRAT i PUIG 1936: 19).

Observacions:

En els camps més propers es documenta un jaciment arqueològic d'època protohistòrica.

Història

Amb motiu de la redacció del projecte de consolidació, restauració i condicionament de l'aqüeducte, l'any 1995, es va efectuar una intervenció arqueològica per tal de delimitar i observar l'estat de conservació dels seus fonaments o basaments.

Durant la prospecció efectuada el 2008, amb motiu de la revisió de la Carta Arqueològica del Maresme, es varen documentar les restes d'una estructura de cronologia i funcionalitat indeterminades, probablement relacionada amb l'aqüeducte, al talús enfront d'aquest seguint la mateixa orientació que l'aqüeducte.

Bibliografia

- AA.VV (1995). Aqüeducte de Sant Pere de Riu. Dins *Autopistas i Arqueologia. Memòria de les excavacions en la prolongació de l'autopista A-19*. Autopistas CESA i Generalitat de Catalunya, pp. 231-235.
- BONET i GARÍ, Lluís (1983). *Les masies del Maresme. Estudi de les masies, elements defensius, ermites i molins*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya i Editorial Montblanc.
- CABAÑAS, Núria (2009). *Memòria. Intervenció arqueològica a Can Cua/Pont del Diable-Xarxa de sanejament Alt Maresme Nord (Tram Riera) Pineda de Mar, Maresme*. Núm. mem. 10324.
- CASTRO, Oscar de; MONTLLÓ, Jordi (2010). *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada l'any 2010 a Can Cua / Pont del diable - Xarxa de sanejament Alt Maresme Nord (Tram Riera)*. Núm. mem. 9768.
- CLARIANA I ROIG, J.F (1981). "L'aqüeducte romà de Pineda de Mar (el Maresme)", dins *Laietania*, núm. 1.
- FERNÁNDEZ CASADO, C (1972). *Acueductos romanos en España*. Madrid: Instituto Eduardo Torroja.
- GARRIGA, Joan, BUSQUETS, Francesc (2019). La Vall de la Riera de Pineda en època romana (Pineda de Mar. Alt Maresme). Dins *Laietania*, núm. 20. *Estudis d'història i d'arqueologia de Mataró i el Maresme*. Actes del 1er Simpòsium d'arqueologia laietana; pp. 159-169. Ajuntament de Mataró. Centre de Patrimoni Arqueològic i Natural.
- LLEONARD, R. (1976). *Gestions per salvaguardar l'aqüeducte romà de Pineda de Mar*. Memòries SAM, núm. 8.
- NADAL, Esteve. (2009). *Intervenció arqueològica a Can Cua / Pont del Diable - Xarxa de sanejament Alt Maresme Nord..* Núm. mem. reg. 8844.
- PONS GURI, J.M (1943). Hallazgos en las proximidades del acueducto romano de Pineda. Dins *Ampurias*, núm. V, pp. 252-255.
- PONS GURI, J.M (1989). *Recull d'estudis d'història jurídica catalana*. Barcelona.
- PONS i GURI, Josep Maria i RODRIGUEZ BLANCO, Jesús. (2000). *Els noms de lloc a l'alt Maresme dels segles IX-XII. Antics termes de Montpalau, Palafolls i Tordera*. Arenys de Mar: Els llibres del set-ciències. Col·lecció Memòria històrica, núm. 4; pp. 96.
- PUIG I CADAFALCH, J (1934). *L'arquitectura romana a Catalunya*. Barcelona.
- PRAT I PUIG, F (1936). *L'aqüeducte romà de Pineda*. Barcelona: A.I.E.C.
- SERVEI D'EXCAVACIONS I ARQUEOLOGIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (1937). *Inventari provisional d'estacions i monuments arqueològics del patrimoni històric-artístic de Catalunya*.

SOLER i CASELLAS, Albert (1978). "Estudi preliminar de les troballes romanes a Can Roig (Pineda de Mar)", dins *Quaderns de Prehistòria i Arqueologia del Maresme*, núm. 5-6, pp. 157-166.

SOLER I CASELLAS, Albert (1980). "Troballes romanes a Can Roig (Pineda de Mar) II", dins *Quaderns de Prehistòria i Arqueologia del Maresme*, núm. 10.

SOLER I CASELLAS, Albert (1982). "Troballes romanes a Can Roig (Pineda de Mar) III", dins *Quaderns d'Arqueologia i Història del Maresme*, núm.11-12.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)

[Pobles de Catalunya.](#)

[Visit Pineda](#)

[Itinerari del Parc Montnegre i el Corredor des de Pineda de Mar](#)

